

Päiväkodinjohtaja vastaa tavoitteiden toteutumisesta

Annika Riekkola & Hannele Roponen

Monilukutaidon, TVT- ja ohjelmointiosaamisen strateginen johtaminen varhaiskasvatuksen pedagogiikassa lähtee lapsiryhmien tarpeiden ja vahuuksien kartoittamisesta. On tärkeää tehdä näkyväksi se, mitä jo osaamme mutta myös se, mihin huomiota tulee kiinnittää. Osaamisen kartoittamisen suuntaviivat tulevat yhteisistä paikallisista linjauksista, kuten Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, jossa avataan henkilöstölle, mitä teknologiakasvatus, monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen tarkoittavat.

Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksessa on käytössä yhteiset **arviointitaulukot**, joiden avulla pedagogisen toiminnan tavoitteita konkretisoidaan toimenpiteiksi. Lapsiryhmien osaamisen kartoituksen pohjalta asetetaan tavoitteet sekä ryhdytään laatimaan toimenpiteitä. Toimenpiteiden laatimisessa apuna voi käyttää esimerkiksi [100 oivallusta mediareppuun](#) -materiaalia, joka on yhdessä koko Helsingin varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa ideoitu opas. Materiaali on laadittu varhaiskasvatussuunnitelman oppimisen alueiden mukaisesti.

Kun tavoitteet ja toimenpiteet on laadittu, sovitaan työyhteisössä **arviointirakenteista**. Kun toiminnan dokumentointia ja arviointia tehdään sähköisille alustoille, johtajan on helpompaa seurata toimenpiteiden toteutumista ja tavoitteen saavuttamista. Helsingissä on otettu käyttöön diasarjaan pohjautuva alusta, johon lapsiryhmän toimintaa dokumentoidaan esimerkiksi valokuvoin, videoin sekä muiden äänitteiden kautta. Nämä ryhmän **portfoliot** perustuvat yhteiselle toimintamallille, jossa ryhmän pedagogiseen suunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet tulevat näkyviksi. Dokumenttien avulla tuotetaan tietoa yhdessä ja välitetään sitä sekä lasten, vanhempien että kasvattajien kesken. Näin portfolio palvelee toiminnan suunnittelun, toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen välineenä

TYÖYHTEISÖPOLKUJA UUSIIN LUKUTAITOIHIN

Kuinka osaamisen kuvaukset tukevat työyhteisölähtöistä kasvatuksen ja opetuksen kehittämistä?

Artikkelisarjan asiantuntijanäkökulmat ja ammattilaisten esiin nostamat hyvät käytännöt tarjoavat ratkaisuja medialukutaidon, ohjelmointiosaamisen ja tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen edistämiseen työyhteisölähtöisesti varhaiskasvatuksesta perusopetukseen.

ryhmässä. Johtajan ja työyhteisön keskinäisessä työskentelyssä portfoliot toimivat erityisesti juuri arvioinnin ja kehittämisen välineinä, kun niiden parissa työskennellään yksikön yhteisillä foorumeilla, kuten tiimipalavereissa, pedagogisissa kokouksissa ja henkilöstökokouksissa.

Kun yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet on laadittu sekä arviointirakenteista sovittu, johtajan tulee laatia **suunnitelma** tavoitteiden toteutumisen tueksi. Tämä tapahtuu laatimalla ja valmistelemalla koko toimintavuodelle pedagogisten kokousten aiheet, jotta keskustelua ylläpidetään säännöllisesti ja hallitusti. Pedagogisten kokousten aiheet ja teemat nousevat tavoitteista. Johtajan tulee ensin itse sisäistää, mistä esimerkiksi monilukutaidossa on kyse, ennen kuin voi johtaa ja tukea omaa henkilöstöänsä tavoitteiden toteutumisessa. Kun johtaja syventyy aiheeseen, hänelle tulee ilmi myös mahdolliset **materiaalihankinnat**. Ohjelmointiosaamisen opettamisessa mielekkyyttä lisäävät esimerkiksi Bee-bot- ja Sphero-robotit.

” *Myönteinen ja valmentava työote tukee oppivan yhteisön syntymistä.*

Jotta pedagogiset kokoukset mahdollistavat oppivan yhteisön mukaisen osaamisen jakamisen ja yhteisen kehittämisen, johtajan tulee luoda sellainen **keskustelukulttuuri**, jossa on mahdollista kysyä, epäroйдä ja pohtia ääneen teemaan liittyviä erilaisia näkökulmia. Samalla on mahdollista harjoitella yhdessä muiden kanssa esimerkiksi ohjelmointirobottien käyttöä ja suunnitella, miten niitä ottaa mukaan lapsiryhmän pedagogiseen toimintaan. Avoimen ja innostavan keskustelukulttuurin luominen vaatii johtajalta läsnäoloa, henkilöstön aloitteisiin tarttumista ja yhteistyöhön kannustamista. Myönteinen ja valmentava työote tukee oppivan yhteisön syntymistä.

Tavoitteen saavuttamisen seuraaminen antaa suuntaviivoja johtajalle siitä, mitä asioita nostaa esille yhteiseen keskusteluun läpi toimintavuoden. Päiväkodissa tulee olla säännölliset ja vakaat **kohtaamisrakenteet**, jotka mahdollistavat yhteisen pedagogisen keskustelun, jatkuvan arvioinnin ja varmistavat tavoitteen saavuttamisen määräajassa, kuten esimerkiksi yhden toimintavuoden aikana. Rakenteet ja seuranta tekevät kaikille näkyväksi yhteistä työtä, toimivia työtapoja sekä onnistumisia tavoitteen äärellä. Erityisesti opettajien pedagogisissa kokouksissa tulee keskustella myös vastuun jaosta oman tiimin jäsenten kesken. Varhaiskasvatuksen opettaja on tiimin pedagoginen asiantuntija ja vastaa tavoitteiden toteutumisesta. Työnkuvaan kuuluu myös kasvattajatiimin ohjaaminen, joten on tärkeää, että opettajalla on tietoa ja kykyä jakaa vastuuta työtehtävistä aikuisten kesken. Näin varmistetaan, että jokainen tiimin jäsen sitoutuu yhdessä sovittuihin asioihin ja tavoitteet tulevat myös koko päiväkodin tasolla toteutumaan.